

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้ “เทคนิคการเขียนผลงานเพื่อเสนอขอรับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้สัมฤทธิ์ผล”
๒. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นางวิภาวี นิยมสมิต
ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอเมืองปทุมธานี สังกัด สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปทุมธานี
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๑ ๐๔๖๕๖๘๘ ID ไลน์ ๐๘๑ ๐๔๖๕๖๘๘
๓. องค์ความรู้ที่บ่งชี้

หมวดหมู่องค์ความรู้ : เสริมสร้างองค์กร ให้มีขีดสมรรถนะสูง

เป็นการเผยแพร่การดำเนินงานตามภารกิจ นโยบายสำคัญขององค์กร

ประเด็นองค์ความรู้ย่อย การนำเสนองานนโยบายสำคัญ และกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ

๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้

รางวัลเลิศรัฐ เป็นรางวัลที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ กำหนดขึ้นเพื่อแสดงถึงศักยภาพของหน่วยงานที่ได้รับรางวัลแต่ละประเภทตามภารกิจของหน่วยงาน แบ่งเป็น ๓ ประเภทได้แก่ ๑) รางวัลการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ๒) รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และ ๓) รางวัลบริการภาครัฐ

รางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นรางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานภาครัฐที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จนนำไปสู่การพัฒนาที่มีนัยสำคัญหรือผลกระทบสูงกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยรูปแบบการเขียนใบสมัครรางวัลส่วนใหญ่จะให้มีการนำเสนอใน ๔ มิติ ได้แก่ ๑) มิติความสำคัญของปัญหาและความสามารถขององค์กร ๒) มิติกระบวนการมีส่วนร่วม ๓) มิติผลผลิต/ผลลัพธ์ เชิงประจักษ์

กรมการพัฒนาชุมชนมีภารกิจในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกพื้นที่การดำเนินงาน ปัจจุบันมีการนำเสนอผลงานด้านการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อขอรับรางวัลเลิศรัฐในแต่ละปี มีจำนวนน้อยมาก จึงเห็นควรส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดได้ศึกษาเทคนิค วิธีการในการเขียนใบสมัครการนำเสนอผลงานเพื่อขอรับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของกรมการพัฒนาชุมชน เชิดชูเกียรติสำหรับหน่วยงาน และองค์กร ต่อไป

๕. รูปแบบ กระบวนการ หรือลำดับขั้นตอน

เพื่อให้การเขียนใบสมัครรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้บรรลุผลสำเร็จ ควรกำหนดรูปแบบ กระบวนการ ลำดับขั้นตอน ดังนี้

๕.๑ การคัดเลือกผลงานหรือเรื่องที่จะเขียนเพื่อเสนอขอรับรางวัล ควรเลือกผลงานที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง และอยู่ในความสนใจของประชาชน สามารถแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน หน่วยงานอื่น ทั้งภาครัฐ และเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการแก้ไขประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นมองเห็นปัญหา จนจบกระบวนการ สามารถแก้ไขปัญหา นั้น ๆ ได้ โดยมีประชาชนเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๕.๒ ศึกษาเกณฑ์การประเมินหรือข้อคำถามให้ละเอียด โดยในแต่ละปีเกณฑ์การประเมินและข้อคำถามอาจมีความแตกต่างกัน มีค่าคะแนนในแต่ละข้อมากน้อยต่างกัน (คะแนนส่วนใหญ่จะอยู่ในมิติที่ ๒,๓) ดังนั้นหากผู้เขียนใบสมัครต้องการให้ผลงานที่นำเสนอได้รับรางวัลจึงต้องศึกษารายละเอียดเกณฑ์การประเมินในแต่ละปีให้ชัดเจน และตอบข้อคำถามให้ครบทุกข้อทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

๕.๓ จัดเตรียมข้อมูลของเรื่องที่เลือกนำเสนอขอรับรางวัลให้ครบถ้วนทุกกระบวนการ ตั้งแต่การเริ่มมองหา กระบวนการ ขั้นตอน/วิธีการในการแก้ไขปัญหา หน่วยงานไหนเข้ามามีบทบาทอย่างไรในการเข้ามาร่วมดำเนินการ

๕.๔ การเขียนใบสมัครเพื่อนำเสนอผลงานขอรับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ควรเขียนให้เชื่อมโยงกันตั้งแต่ข้อแรกถึงข้อสุดท้าย เนื่องจากรูปแบบเกณฑ์การประเมินส่วนใหญ่จะให้คะแนนในความเป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกันตลอดทั้งเรื่อง เขียนให้ชัดเจนในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ สรุปจบท้ายด้วยผลสำเร็จที่แท้จริงที่ประชาชนได้รับจากการแก้ไขปัญหาที่เริ่มต้นไว้ในข้อแรก

๖. เทคนิคในการปฏิบัติงาน

การเขียนใบสมัครรางวัลรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม มีรูปแบบการเขียนแบ่งเป็น ๔ มิติ แต่ละมิติมีเทคนิคการเขียนเพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ดังนี้

มิติที่ ๑ ความสำคัญของปัญหาและความสามารถขององค์กร

๖.๑ การนำเสนอประเด็นปัญหาต้องเสนอปัญหาแบบองค์รวม ไม่มองแยกส่วน ปัญหาที่น่าสนใจ แก้ไขได้ยาก จะสามารถเชื่อมโยงให้เกิดกระบวนการแก้ไขปัญหาได้มากกว่า มีหน่วยงานหรือผู้เข้าร่วมแก้ไขปัญหามากกว่า และแสดงถึงความสามารถขององค์กรในการแก้ไขปัญหาสูงกว่า (ค่าน้ำหนักคะแนนในส่วนของการแก้ไขปัญหาจะมากกว่าส่วนอื่น ๆ เสมอ)

๖.๒ ควรอธิบายให้เห็นถึงบทบาทของหน่วยงานที่เสนอขอรับรางวัลว่าได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างไร ทำแล้วเกิดอะไรขึ้น โดยเขียนสิ่งที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมดให้สอดคล้องกับนโยบายของกรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

มิติที่ ๒ กระบวนการมีส่วนร่วม

๖.๓ อธิบายรูปแบบ วิธีการ ขั้นตอน ในการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นกลไกขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจน โดยยึดหลัก

- ใคร (WHO) (ใส่ชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนครบทุกหน่วย)
- ทำอะไร (WHAT) อธิบายให้ชัดเจนว่าแต่ละหน่วยทำอะไรบ้าง
- ที่ไหน (Where) การดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ดำเนินการที่ไหน เช่น ในพื้นที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล ถ้าเป็นการเขียนผลงานระดับกรม สามารถยกตัวอย่างพื้นที่ที่งานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จ เป็น Model ในการแก้ไขปัญหาได้

- อย่างไร (How) อธิบายให้ละเอียดว่ามีการแก้ไขปัญหาอย่างไร มีงบประมาณสนับสนุนหรือไม่ แต่ละหน่วยงานมีรูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างไร เช่น สนับสนุนวิทยากร สนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนสถานที่ หรือร่วมต่อยอดเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เป็นต้น

มติที่ ๓ ผลผลิต/ผลลัพธ์ เชิงประจักษ์

๖.๔ เป็นการเขียนอธิบายผลผลิตในเชิงปริมาณให้ชัดเจนว่าใครได้ประโยชน์อะไร (For Whom) โดยแสดงเป็นสถิติ มีการเปรียบเทียบผลที่ได้ก่อนและหลังการดำเนินการ หรือเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ที่มีการดำเนินการตามโครงการกับพื้นที่ที่ไม่มีการดำเนินการ พร้อมแสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ให้ชัดเจน เช่น ภาพถ่ายผลสำเร็จ ผลสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ เป็นต้น

มติที่ ๔ ความยั่งยืน

๖.๕ อธิบายให้เห็นถึงความยั่งยืนซึ่งเป็นผลจากการแก้ไขปัญหาจากมติแรก โดยยึดหลักเกณฑ์ทางวิชาการสากล เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (SDGs) หรืออาจใช้หลักเกณฑ์ความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ มาเป็นตัวแบบในการอธิบาย เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในรูปแบบเชิงวิชาการ

๗. ปัญหาที่พบและแนวทางแก้ไขปัญหา

๗.๑ การเขียนใบสมัครรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จะมีข้อจำกัดเรื่องจำนวนหน้ากระดาษในการเขียนอธิบาย ในแต่ละปีจะกำหนดจำนวนหน้ากระดาษเพื่อเขียนอธิบายไม่เท่ากัน จึงต้องศึกษาเกณฑ์การเขียนให้ละเอียด พร้อมทั้งปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมที่ต้องดูให้ชัดเจน ได้แก่ จำนวนหน้ากระดาษที่กำหนดให้เขียนรวมถึงหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แนบด้วยหรือไม่ กรณีกำหนดจำนวนหน้ากระดาษน้อย สามารถแนบลำโพงหลักฐานเชิงประจักษ์โดยแนบ Link หรือ QR code เพื่อให้เอกสาร หลักฐาน ครบถ้วน สมบูรณ์ได้ ในกรณีจำนวนหน้ากระดาษที่กำหนดน้อยมากจนไม่สามารถเขียนรายละเอียดผลงานได้ครบกระบวนการ สามารถนำเสนอในรูปแบบแผนผัง Model การดำเนินการ หรือการแก้ไขปัญหาแทนได้

๗.๒ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผลงาน ผู้เขียนควรศึกษาให้ละเอียด รอบคอบ ครบทั้งกระบวนการ ตั้งแต่อธิบายสภาพปัญหา กระบวนการในการแก้ไขปัญหา ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการในทุกขั้นตอนทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ผลผลิต ผลลัพธ์ โดยควรศึกษาทั้งในกรอบวิชาการ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้อ้างอิง และการลงพื้นที่จริงเพื่อจัดเก็บข้อมูล

๗.๓ ความสอดคล้องในการนำเสนอเรื่องราวทั้ง ๔ มติ การเขียนเสนอผลงานที่ดี ควรมีความเชื่อมโยงกันตั้งแต่ มติแรก ข้อคำถามแรก ไปจนถึงมติที่ ๔ ข้อคำถามสุดท้าย ที่สำคัญคือควรเป็นการนำเสนอเนื้อหาจากการปฏิบัติจริงในเรื่องนั้น ๆ มากกว่าการเขียนหลักเกณฑ์ทางวิชาการ

๗.๔ ช่องทางในการส่งผลงาน ควรศึกษาให้ชัดเจนว่าสามารถส่งผลงานได้ในกี่ช่องทาง ระยะเวลาที่กำหนดในการส่งผลงาน และควรส่งผลงานก่อนวันสิ้นสุดอย่างน้อย ๒ -๓ วันเพื่อป้องกันปัญหาระบบช่องทางการนำส่ง Error

๘. ประโยชน์ขององค์ความรู้

รางวัลเลิศรัฐเป็นรางวัลระดับประเทศที่มอบให้กับหน่วยงานในระดับกรม จังหวัด จึงนับว่ามีความสำคัญในระดับสูง ปัจจุบันกรมการพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน แต่มีการนำเสนอผลงานเพื่อรับรางวัลระดับประเทศ น้อยมาก จึงนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ให้บุคลากรใช้เป็นองค์ความรู้ไปใช้เป็นการรอบในการเขียนนำเสนอผลงานตามภารกิจ งานตามนโยบายสำคัญขององค์กร เพื่อเสนอขอรับรางวัลให้กับองค์กร หรือหน่วยงานในสังกัด เป็นการเชิดชูเกียรติและสร้างชื่อเสียงให้องค์กรต่อไป

ในกรณีที่ใบสมัครเพื่อเสนอขอรับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ผ่านขั้นตอนการประเมินเอกสาร จะต้องผ่านขั้นตอนในการลงตรวจประเมินในพื้นที่ดำเนินการจริง ดังนั้นสิ่งสำคัญที่หน่วยงานหรือคณะกรรมการคัดเลือกผลงานควรคำนึงถึงในการคัดเลือกผลงานเพื่อเสนอขอรับรางวัล เพื่อให้สามารถผ่านการประเมินในระดับดีเด่น ได้แก่

- ๑) โครงการ/กิจกรรม มีประโยชน์ต่อคนในพื้นที่และสามารถเป็นต้นแบบให้พื้นที่อื่น ๆ ได้
- ๒) ประชาชนมีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของโครงการ
- ๓) เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้น สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่อย่างเต็มกำลัง
- ๔) ชุมชนมีพื้นฐานความไว้วางใจ มีความสามัคคี และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

การนำองค์ความรู้ เทคนิค และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผลงานต่าง ๆ ช่างต้นไปใช้แล้ว หน่วยงานสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และรางวัลอื่น ๆ ที่มีรูปแบบ เกณฑ์การประเมิน ใกล้เคียงกันให้บรรลุผลสำเร็จต่อไป
